UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

D[omi]nica vicesima s[e]c[und]a post trinitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

fuit affect⁹ pr̃i multũq₃ eũ dilexit. qꝛ ð eius vita tm̃ ſollicit⁹ fuit vt xp̃m ad eũ deſcẽdere et ip̃m curare poſtularet. q̃d degeneri filio nõ feciſſet. Inſtruũtur ḡ filij vt exẽplo ei⁹ habeãt affectum dilectõis filial' erga ſuos parẽtes a q̃b⁹ multa bona ſuſcepert. Unð nõ eſt dubiũ q̃n iſte fili⁹ poſt curatõem ſue infirmitatꝭ multũ dilexit prẽm ꝓ bñficio i/petrate ſanitatꝭ. Sũt aũt octo q̃ debent fi liꝭ ſuis pentib⁹. Primo amorẽ mẽtis. Uñ Cantico₂.ij.ð₂. Ordinauit i me caritatem dicit Ambro. Ordo caritatꝭ ẽ vt ꝑus dili/gam⁹ parentes. deinceps filios. Scðo de/bẽt honorẽ i factꝭ Malach.j. Filius hono rat prẽ₃ ꝛ ſeru⁹ dñm. Tertio debẽt ſeruitu tẽ i obſequijs Eccĩ.iij. Qui timet dñm ho/norabit parẽtes. ꝛ q̃ dñis ſeruiet his qui eũ genuerẽt. Quarto ſuſtentatõe₃ i neceſſa rijs Eccĩ.iij. Elemoſyna prĩs nõ erit in ob liuione. Et ſup illud Exodi. xx. Honora prẽm tuũ ꝛ mrẽm tuã vt ſis lõgeu⁹ ſup ter/rã. Dicit glo. Honorare parẽtes ẽ reuerẽ/tiã exhibere ꝛ neceſſaria miſtrare. Quinto reuerentiã in ꝟbis Hebre.xij. Prẽs q̃de₃ carnis nr̃e habuim⁹ eruditores ꝛ reuereba mur eos. Exponit Horra. i. timebamus ꝛ honorabam⁹ eos. Quia ſm̃ glo. Reuereri eſt cũ timore honorẽ impẽdere Exodi. xx. Honora prẽm. Sexto obedientiã i hone/ſtis Deutro.xxj. Si genuerit hõ filiũ con tumacẽ ꝛ pteruũ q̃ nõ audierit prẽ₃ et con/tempſerit obedire ꝛc̃. Uñ ad Ephes. ſexto Filij obedite parẽtib⁹ vr̃is in dño Et ſub dit rõne₃. Hoc eñ iuſtũ eſt. Septimo ve/niã in offenſis Eccĩ.iij. Si defecerit pater ſenſu veniam da illi. Hoc eſt contra illos q̃ parentes ſenio cõfectos ſubſannãt ꝛ de/rident. et eis illudũt nõ vt filij ſ₃ preuigni maledicti. ſiles Cham filio Noe. q̃ patrem ſuũ vino ebriũ et denudatũ irriſit. ꝑpt̃ q̃d maledictõ₃ ꝑpetuã incurrit. Octauo tolle rantiã in aduerſis Eccĩ.iij. Fili ſuſcipe ſe/nectã prĩs tui. ꝛ ne ↄtriſtes illũ i vita illius Hoc eſt ↄ illos q̃ i ſenectute relinquũt pa/rẽtes ꝛ pmittũt eos mẽdicare. ꝛ ſoli lauti/ſant in bonis paternis cũ vxorib⁹ ſuis Cõ tra q̃s ð₂ Eccĩ.iij. Quã male fame eſt qui relinq̃t prẽm et eſt maledict⁹ a deo. E con/trario parentes debent filijs tria. Primo ꝓuiſionẽ neceſſarioꝝ. Coll.iij. Patres no/lite ad iracundiam ꝓuocare filios veſtros vt nõ puſillo animo fiãt. Ad Ephes. vj. ð₂. Patres nolite ad iracũdiã ꝓuocare filios veſtros ſed educate illos. Horra. prouidẽ do eis neceſſaria Scðo debent filijs parẽ tes moꝝ eruditionẽ in ꝟbis. Prouerb.iiij. Diſciplinã prĩs audite filij. Tertio correc/tionẽ ſeu caſtigationẽ in ꝟberib⁹ Eccĩ.xxx. Qui diligit filiũ aſſiduat illi flagella. Uñ ap̃lus ad Ephes.vj. cap. dicit. Educate il/los in diſciplina. Horra. verboꝝ. et corre/ctione ꝟbeꝝ. Et h̃ in correctiõe nõ ſimplici ſed domini. i. hoc facite ꝑpter deũ. Ita expo nit Horra. vt tandem poſſim⁹ cũ eo regna/re in gloria eterna. Amen.

Dñica viceſima ſcða poſt trinitatis. I

Sermo. CXXVI

REdde quod de/bes. Mathei.xviij. Sicut dicit Auguſtin⁹ in libro Enchiridion cap.lxviij. Non ſolũ ille miſericors ð₂ qui dat eſurienti cibũ. ſitienti potũ. nudo veſti mẽtũ. ꝑegrinãti hoſpiciũ. fugiẽti latibulũ. egro vel incluſo viſitatõ₃. captiuo redẽpti/onẽ. debili ſubuectionẽ. ceco deductõ₃. triſti ↄſolatõ₃. infirmo medelã. errãti viã. delirã ti ↄſiliũ. vexetiã q̃ dat veniã peccanti. ele/moſynas dat. Hec ille. Ex q̃b⁹ ꝟbis p₃ q͛ opus pietatꝭ ẽ dimittere offenſam ꝓxio. qꝛ nec leue opus pietatꝭ putandũ eſt iſtud. qꝛ dicit Aug⁹. vbi ſup. cap. lxix. Q licet mul/ta ſint elemoſynaꝝ genera. tñ nihil ẽ mai⁹ ea q̃ ex corde dimittim⁹ q̃ in nos q̃ſq₃ pec/cauit. Cui⁹ rõ eſt. qꝛ ſm̃ eũ ibidem. non eſt magnũ facere miſcðiã₃ vel oſtẽdere illi be neficium qui tibi nihil mali fecit. ſed certe maximũ et magnificentiſſime bonitatis ẽ ſignum. ſi tuum quoq₃ inimicum diligas. Hec ille. Ecce p₃ q͛ inter oꝑa miſcðie maxi mũ iudicat et reputat Aug⁹. dimiſſionẽ in iuriaꝝ proximis nos offendentib⁹. Hanc tamen miſericordiã male ponderauit iſte ſeruus q̃ ꝓximũ ſuum debitore₃ inueniẽs ſuffocabat eum dicens. Redde quod de/bes. vt dicit preſens euangelium.

Simile eſt regnum celorũ homini regi q̃ voluit ponere rõe₃ cũ ſuis ſuis. In q̃b⁹ ꝟbis hõ pctõꝛ cõpellit̃ ad reſtitutõe₃ debi/toꝝ. cum ð₂ ei. Redde q̃d debes. Sed q̃a hõis ſtatus triplicẽ h₃ ↄſideratiõem. eo q͛ habet erga ſe ſuperiorem inferiorẽ ꝛ equa lem. ideo in verbis nr̃i thematis tripliciter

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ãmonet̃ ad reſtitutõz ei⁹ q̃d vnicuiqꝫ iſtoꝝ
tenet̃. iuxta illõ Roꝝ. xiij. Reddite oĩb⁹ de/
bita. Prio ḡ ãmonet̃ ad rſtitutõz debitoꝝ
ſui ſupiorꝫ. cũ dr̃. Redde. Scd̃o ad reſtitu
tionẽ debitoꝝ ſui iferiorꝫ. cũ dr̃. q̃d. Tertio
ad reſtitutõz debitoꝝ ſui eq̃l'. cũ dr̃. debes.

¶ A ¶

Dixi primo q̄ pctõr hõ pmo
ãmonet̃ ad reſtitutõz debitoꝝ ſui ſupioris
Supior hoĩs ẽ de⁹. cui hõ debitor eſt. ſic
q̃dã doctor dic̃. rõne delicti. rõne bñficij. ⁊
rõne depoſiti. Prio rõne delicti. Oẽs em̃
ↄ eũ deliq̃m⁹. ⁊ iõ oẽs ei p offenſa emendã
dẽm⁹. In figura h⁹ .j. Reg. vj. dictũ ẽ phili
ſteis q2 archã dñi detinuerãt iniuſte. ⁊ iõo
diuerſimode fuerãt afflicti. Que debetis
reddite p pctõ. ⁊ tũc curabimĩ. Dr̃ ãt pctm̃
õbitũ ꝓpt' ſex cauſas. Prio q2 affligit ⁊ one
rat hoĩez. Sic em̃ hõ debitor pecũie alic⁹
q̃diu nõ ſoluit mlt̃ũ onerat̃. ita q̄ interdũ
nõ pt̃ dormire ꝓpter cogitatõẽs affligẽtes.
Ita hõ pctõr affligit̃ p remorſũ ↄſcie. iuxta
illõ Aug. in li. ↄfeſ. Iuſſiſti dñe ⁊ ſic ẽ. vt ſit
ſibi pena inordinat⁹ anim⁹. Scd̃o q2 obli/
gat ſic̃ ſeruũ dñs Joh. viij. Qui facit pctm̃
ſeru⁹ ẽ pcti. Et certe ſeru⁹ miſerabil'. q̃a tot
dñoꝝ q̃t vicioꝝ. Tertio ↄfuſionez inducit
Roꝝ. vj. Quẽ fructũ tũc habuiſtꝫ i q̃b⁹ nũc
erubeſcitꝫ. Quarto ↄtẽptibilẽ reddit Sic
hõ min⁹ curat̃ q̃ mlt̃a tenet̃. Malach. ij. Ir
ritũ feciſtꝫ pactũ ꝓpt' h' dedi vos i ↄtẽptum
Quito aiam affligit fuga. Ps. PeriJt fuga
a me. Sexto icarcerat. ſic h' ptꝫ de iſto ſuo.
q̃ p debito fuit miſſus ĩ carcerẽ. Sic hõ in
carcerẽ inferni p pctõ mittet̃. Cui⁹ debiti
ſatiſfactio ẽ pnĩa quã tñ mlt̃i male ſoluunt
Nã q̃dã eã vſqꝫ in ſenectutẽ differt. q̃dã vo
nũqꝫ ſoluũt. ſic̃ q̃ ſine caritate decedũt Sꝫ
iſti decipiũt̃. q2 ea p q̃b⁹ h' negligũt ſatiſfa/
cere tpal'r reddẽt eternal'r. Nec exibũt do/
nec reddẽt ad nouiſſimũ q̃drantẽ. vt dicit
text⁹ Math. v. Scd̃o ſum⁹ deo debitores
rõne bñficij. Recepim⁹ em̃ a deo bõa natẽ.
fortune ⁊ grẽ. Pro q̃b⁹ oĩb⁹ merito ſeruire
dẽm⁹ Luc. xvij. Cũ oĩa feceritꝫ dicite. ſerui
inutiles ſum⁹. fecim⁹ q̃d debuim⁹. Tertio
ſum⁹ debitores deo rõne depoſiti. Oĩa em̃
bona q̃ nob' ſũt collata magꝫ ſũt depoſita
q̃ꝫ data. vñ d' oĩb⁹ reddituri ſum⁹ rõez villi
catõis. vt dr̃ Lu. xvj. ¶ Circa q̃d ſciẽduꝫ q̄
hõ ad reſtitutõz triplicꝫ debiti matie tenet̃
ad ſiĩitudinẽ hoĩs debitorꝫ alteri⁹. Nã de/
bitũ ↄhit̃ trib⁹ modis. aut q2 alteri aliquid
rapuit. aut q2 ꝓmiſit. aut q2 mutuo accepit
Iſtꝫ trib⁹ modis hõ debitor eſt di. vñ ei dr̃.
Redde q̃d debes. ſ. q̃d rapuiſti. q̃d ꝓmiſiſti
q̃d mutuo accepiſti. Rapuit hõ deo pmo
gl'az. cũ eã de bonis opib⁹ ſibi appropriat.
Iſa. xlij. Gl'az meã alteri nõ dabo. Et que
maior eſt rapina q̃ꝫ recipe ſponſaz dñi ſui.
quã nulli pter ſe deſpõſare voluit. Scd̃o
rapuit hõ iudiciũ qñ d' occultꝫ iudicat ma/
nifeſte. vel de incertꝫ certa affirmat. vel te/
merarie de veris ſumit vindictã Johis v.
Pater oẽ iudiciũ dedit filio. Hinc aplẽs ar
guit tales. Tu q̃s es q̃ iudicas ſeruũ alie/
nũ. Tertio rapuit hõ deo vindictã. Deut.
xxxij. Mea eſt vltio. Ratione iſti⁹ triplicis
rapine homo debitor eſt dei. Sed q̃d ac/
cidit raptori. Certe ſ'm leges punit̃ in qua
druplũ. cõputata ip̃a re. ⁊ h' ſi agat̃ ciuiliter
Si autẽ agat̃ criminaliter punit̃ in tertia
pte bonoꝝ ſuorũ. et fit infamis. vt. ff. de vi
bonoꝝ raptoꝝ. lege. j. Et h' veꝝ eſt ſi fec̃ ra
pinã ſine armis. Si aũt fecit cũ armis pu
nitur exilio. ⁊ deportatur ad inſulaꝫ. et de/
perdet oĩa bona ſua. vt dicit̃ Inſtitutis
de publicis iudicijs. §. Item lex. Scd̃um
vero canones excõmunicatur pmo. ſecun/
do denegat̃ ei penitentia donec reſtituat.
tertio ſi impenitens decedit negat̃ ei ſepul
tura canonica ⁊ eccleſiaſtica.

¶ B ¶

¶ Sic deus faciet ſuis raptorib⁹ Nam p/
mo oẽs tales erũt infames ꝑpetuo. q2 no/
men eoꝝ delebitur in ſecula. Ps. Nec me/
mor ero nominũ eoꝝ p labia mea. Ecce p/
mũ Secũdo eiciet eos ad inſulam inferni
dicens. Diſcedite a me operarij iniquitatꝫ
Tertio aufferet ab eis oĩa bona q̃ h' fecerit
in peccato mortali. quia eis non proficient
ad ſalutẽ. Vñ habenti dabitur. ⁊ q̃ modi/
cũ habet etiã quod videbitur hĩc auffere̅t
ab eo. Quarto q̄ excõmunicabitur. i. perpe
tuo maledicetur Math. xxv. Ite maldicti
in ignem eternum. Quinto negabit̃ eis ve
nia donec ſatiſfecerint. vt dicitur hic. Do/
nec reddent vniuerſum debitũ. Sexto de
negabitur ei ſepultura electorum. per quã
corpora ſanctorum in pace ſepulta ſunt. ⁊
viuunt nomina eorum in eternum. Iſto/
rum enim ſepultura erit aſinina. Iuxta il/
lud Hieremie. xxij. Sepultura aſini ſepe/
lietur impius. Sic ſepultus eſt ille peſſi/
mus diues epulo Luce ſedecimo. De quo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dicit̃ φ mortu⁹ eſt diues. ⁊ ſepult⁹ eſt ĩ infer
no. Mala ſepultura vbi nunq̄ꝫ ſup defun/
cto requiē eternā cantat̃. ſed tribulatio et/
na. vbi p ſonitu cāpanarū reſonāt mallei ⁊
incudes. vt dꝛ Prouerb. xix. vbi lumīaria
nō lucent ſed ardoꝛib⁹ ꝯſumunt. vbi nulla
aſperſio aque bñdicte ſed ſitis ꝑpetua Lu
ce. xvj. Mitti lazarum vt intingat digituꝫ
in aquā. qꝛ crucioꝛ in hac flāma. Itēꝫ debi
toꝛ eſt hō deo rōne ꝑmiſſi. Vñ ei dꝛ. Red/
de ſcꝫ q̄d ꝑmiſiſti. Eſt autē duplex ꝑmiſſio
fideliū. Nā quidā ſimplicit̃ ꝑmittunt ſine
iuramēto. q̄dā vero etiā cū iuramēto. vel fi
de data. ⁊ h̄ dicit̃ votuꝫ. Sic q̄dā deo ſim/
pliciter ꝑmittūt obedietiā p̄ceptoꝝ. vt oēs
fideles Exo. xxiiij. Omia q̄cūq꞉ mādauit
nobis dñs faciem⁹. Qñ ergo nō facit nec
viuit iuxta p̄cepta. debitoꝛ ē pene grauiſſi/
me. Q̄nti ſunt hodie debitores trāſgreſ
ſores p̄ceptoꝝ diuinoꝝ. adulteri fures. ho
micide ⁊c. q̄b⁹ dicit̃. Redde q̄d ꝑmiſiſti. Ta
les aūt q̄ aliq̄d ꝑmittūt ⁊ nō faciūt dicūtur
infidelr agere. ꝑ hoc q̄d animū mutāt. ſcḋm
Tho. ij. ij. q. cx. Et ex hoc iā patet q̄re xp̄ia
nus licet fidē dicat ſe tenere. ⁊ tñ opa fidei
nō facit dꝛ infidelis. Nō ſolū ergo gentilis
vel iude⁹ dicit̃ infidelis. ſed etiā mal⁹ xp̄ia/
nus. Nā illi dicunt̃ infideles q̄ fidē nō ha/
bent xp̄ianā. Iſte autē dꝛ infidelis. qꝛ opa
fidei non habet. ſine q̄b⁹ mortua eſt fides.
Iaco. ij. imo dico φ xp̄ian⁹ malus. magis
ē infidelis q̄ꝫ pagan⁹ vel iudeus. Nā iude
us ⁊ pagan⁹ ⁊ ſi negāt fidem oꝛe. xp̄ian⁹ tñ
negat ope. Sed pl⁹ eſt deū offendere ope
q̄ꝫ ſermone. ſicut plus ē occidere hoīem q̄ꝫ
maledicere. Et pꝫ φ offenſā xp̄ianoꝝ eſt
maxima in cōparatiōe ad gentiles vl̄ iude
os. eo φ dicit Petrus. Meli⁹ fuit illis viā
veritatis nō agnoſcere. q̄ꝫ poſt agnitaꝫ re/
troire. Vñ poeta dicit. Turpi⁹ eijcit̃ q̄ꝫ nō
recipit̃ hoſpes. Vñ pctm̄ xp̄iani ad pecca/
tū gentilis vel iudei hꝫ ſe ꝑ ſilr̄itudinē. ſicut
pctm̄ illius q̄ occidit fetū inaniatū in ven/
tre mr̄is nōdū viuificatū. ⁊ illi⁹ qui occidit
fetū aīatū iam natū. quoꝝ pctā marie dif
ferūt q̄ ad q̄ntitatē. vt pꝫ. xxxij. q. ij. Moy/
ſes. Iudeus em̄ l̄ gentilis occidit fideꝫ xp̄i
in ſe quā nōdum fuit ꝓfeſſus. ⁊ ꝑ ꝯſequēs
nunq̄ꝫ fuit viuificata. Sed xp̄ian⁹ occidit
fidem in ſe iā viuificatā ꝑ opa prioꝛa bona
Et ideo q̄dāmō talis xp̄ian⁹ mag̃ dꝛ infi/
delis q̄ꝫ iude⁹. Sūt alij q̄ vouent deo cū iu

ramēto vel fide data. vt ſunt religioſi. q̄ vo
uent paupꝛtatē ⁊c. Mat. xix. Ecce nos re/
liq̄mus oīa. Itē refrenatoēm ꝯcupiſcētia/
rū. vt oēs clerici ⁊ ſpūales in ſacr̄ oꝛdinib⁹
ꝯſtituti ꝑmiſerunt caſtitatē in oꝛdinib⁹. vt
dicit̃ Math. xix. Sūt eunuchi q̄ ſe caſtra
uerūt ꝑ regno dei. Et his dꝛ. Redde q̄d vo
uiſti Eccs. v. Si q̄d deo vouiſti redde Ps
Redde altiſſimo vota tua. Et iteꝝ. Voue/
te ⁊ reddite. q. d. Anteq̄ꝫ vouiſt̄. liberi fui/
ſtis. ſed cū vouiſtis. iā debitores eſtis. Vñ
Aug. in epl̄a. Quia vouiſti. iā te deo obliga
ſti. ĝ bñ dꝛ Redde Deu. xxiij. Cū votū fecer̄
dño deo tuo nō tardauer̄ reddere. Vñ di
cit glo. quedā ſup illud Eccs. v. Si q̄d deo
vouiſti redde. Vouere ē voluntariū. ſꝫ red
dere neceſſariū. Et idē hr̄ in glo. Ps. ſup il
lud. Vouete ⁊ reddite dño deo vr̄o. Et ra
tio oīm iſtoꝝ ē. Quia dicit̃ Eccs. v. Diſpli
cet deo īfidelis ꝑmiſſio. i. nō impleta. ⁊ ſtul
ta. i. indiſcreta. Et glo. dicit. Infidelis ē in
q̄ nō eſt veritas nec fidelitas. Stulta aūt
in q̄ nō eſt recta ꝯſiderabilitas Deut. xxiij.
Si nolueris polliceri abſq꞉ pctō eris Q̄d
autē ſemel egreſſuꝫ fuerit ab oꝛe tuo obſer
uabis. Et ex his ꝯcludit̃ φ multo meli⁹ eſt
nō vouere q̄ꝫ poſt votū ꝑmiſſa nō reddere
Text⁹ eſt Eccs. v. Cui⁹ rō. qꝛ vouere ⁊ nō
reddere ē ꝓuocare. Prouer. xx. Ruina ē ho
mini deuorare ſctōs. ⁊ poſt vota retractare
Vñ Iſa. xix. dicit̃. Vota vouebunt dño ⁊
ſoluēt. ¶ L. ¶ Sed h̄ occurrūt duo dubia
Primū. ex quo dicit̃ φ nō dꝫ homo tarda/
re reddere q̄ vouit. vtrū vouens ſtatim te/
net̃ reddere. Ad q̄d rñdeo. φ vota redden/
da ſunt cito. qꝛ dicit Aug epl̄a. xxviij. Fe/
lix neceſſitas q̄ ad melioꝛa cōpellit Et de h̄
Hugo li. j. de ſacr̄is parte. ij. ca. xviij. An ve
ro ſine moꝛa ſunt reddēda nō determināt
ſcti. Tñ dicit q̄dā doctoꝛ ſup Eccíaſten. v.
ca. Q̄ debet reddere eo tpe q̄ iudicat vtil̄⁹
eſſe aīe ſue. ⁊ niſi fuerit aliq̄d impedimētuꝫ
vel ſpes de maioꝛi ꝓfectu tunc pt̄ differri.
alias ſecuri⁹ ē ſoluere q̄d ꝑmiſſū ē ſine mo
ra. Hec ille ¶ Scḋo dubitat̃ vtꝝ oīa que
vouet hō tenet̃ implere. qꝛ dꝛ hic Quecūq꞉
voueris redde. Ad q̄d rñdet̃ φ ſtulta vota
q̄ nocēt vouēti. vl̄ q̄ ſt de ſe mala vel ſi ſunt
bona nō tñ oꝛdinata vl̄ ex eis malū ſequit̃.
ita dicit̃. ij. ij. q. iij. Et de h̄ Hugo li. j. de ſa/
cramētis pte. ij. ca. xviij. dicit. vota ſtulta fu
gienda ſunt. Ambꝛo. li. j. de officijs an̄ finē

Et Tullius .j. de offi. ca. viij. dicũt. Q non
ſemꝑ ꝓmiſſa ſunt ſoluẽda. niſi ſint vtilia ꝓ
mittenti vł cui ꝓmittunᷓ. alˀs nõ. qꝛ dicͭ Iſi
do. In malis ꝓmiſſis reſcide fidẽ. in turpi
voto muta decretũ. ¶ Sꝫ di. Tñ iepte cõ
mẽdaᷓ ꝙ ex voto occidit filiã ſuã Iudi. xi. ꝛ
Heb. xi. ca. Ad q̃d dicendũ ſm Hoꝛrã. Q
laudaᷓ nõ in h̃. ſed qꝛ cõfidẽdo in dño ho/
ſtes ſuꝑauit. Ex q̃bꝫ pꝫ ꝙ vota ſtulta poti
us ſunt irridẽda q̃ꝫ ſuanda. vt eſt votũ de
nõ pectinãdo capite in ſabbo. ꝛ alijs ſilibꝫ.
vt dicit Tho. ij. ij. q. lxxxviij. Immo ſm Al
bertũ. etiã talia ſi fiat ꝓ honoꝛe ſctõꝝ ſuan
da nõ ſũt. qꝛ ſilitudinẽ q̃ndaꝫ hñt cũ idola
tria. ¶ Tria ḡ debẽt ꝯcurrere ad h̃ ꝙ votũ
ſit licitũ. Primo deliberatio. Scdo ꝓpoſi/
tũ. Tertio ꝓmiſſio. Solũ ḡ ꝓpoſitũ nõ ob/
ligat vt dicit Tho. vbi ſuꝑ. Quanti aũt ſit
meriti vouere ꝛ reddere dicit Rabi Moy
ſes li. v. Q vota ſunt ſtipes ſcitatꝭ. h̃ ẽ ſũt
opera ſuperogatiõis. ꝛ ſuꝑaddũt ꝑfectiõeꝫ
operibꝫ p̃ceptoꝝ. vt pꝫ Math. xix. Vade
ꝛ vende oĩa. Et ita talia oꝑa ſunt magꝭ me
ritoꝛia. Vñ Hiero. Maioꝛis ẽ mercedis
q̃d nõ cogiᷓ ſed offerᷓ. Et ſic patꝫ quõ deo
ſunt reddẽda vota nr̃a. ꝓpter q̃d vltio de
bet hõ mutuũ reddere. vñ et debitoꝛes ſu/
mus rõe mutui accepti. Oĩa em̃ q̃cũqꝫ ha/
bemꝰ ſũt nobis mutuata. j. Coꝛ. iiij. Quid
hẽs q̃d nõ accepiſti. Dona nature Iaco. j.
Om̃e datũ opti. ꝛ om̃e donũ perfe. ꝛc̃. Do
na foꝛtune. j. Paral. xxix. Tua ſunt oĩa ꝛ q̃
de mãu tua accepimꝰ dedimus tibi. Dona
grẽ iuxta illud. Dedit dona hoibꝫ. Et iſta
oĩa vult deꝰ a nobis hr̃e cũ vſura bonoꝛuꝫ
opeꝝ. ſic pꝫ Mat. xxv. ꝛ Lu. xix. Ipe ei eſt
dñs q̃ abijt in regionẽ longinquã. ꝛ tradi/
dit bona ſua ſuis ſuis. di. Negociami duꝫ
venio. vt dꝛ Lu. xix. Nihil ãt vult a nobꝭ re/
ciꝑe viceuerſa niſi ſit młtiplicatũ aut i ſim
plo aut in duplo aut q̃ntuplo. Sic pꝫ ex/
p̃ſſe Mat. xxv. ꝛ Lu. xix. Et iõ ꝓuideat q̃li
bet vt de oĩbꝫ bonis lucꝝ ſalutꝭ acquirat.

¶ Dixi ſecũdo ꝙ in v̈bis ¶ D
ꝓmiſſis ãmone
tur hõ ad reſtitutõem ſeu redditionẽ debi
ti ſui inferioꝛꝭ. Iſte aũt inferioꝛ ẽ coꝛpꝰ no/
ſtruꝫ. q̃d eſt infra nos Geñ. iiij. Subter te
erit appetitꝰ tuꝰ. Nõ em̃ ẽ ſupioꝛ i hoie. coꝛ/
pus aũt inferiꝰ. ꝓ tanto qꝛ coꝛpꝰ eſt g̃ue. iõ
inferiꝰ poniᷓ iuxta illud Coꝛpꝰ q̃d coꝛrũpi
tur aggrauat aĩaꝫ. Aĩa aũt ẽ celeſtꝭ nature
ꝛ ideo ſꝑ ad celeſtia leuaᷓ Phil. iij. Nr̃a cõ/
uerſatio in celˀ eſt. Et qꝛ aĩa ẽ rectoꝛ coꝛpo/
ris. iõ ſollicite dꝫ de eo gerere curam. eo ꝙ
obligaᷓ de coꝛpe ꝓuidere. vñ aĩa ẽ debitrix
coꝛpoꝛi vt nõ viuat ſm appetitũ coꝛpis. ſed
ecõuerſo teneᷓ inducere coꝛpꝰ vt viuat ſm
legẽ ſuã. de q̃ Apˀls Roma. viij. Debitoꝛes
ſumꝰ nõ carni vt ſm carnẽ viuamꝰ. Et rõ.
Si em̃ ſm carnẽ vixeritꝭ. moꝛiemini. Si
aũt ſpũ facta carnis moꝛtificaueritꝭ. viuetꝭ
Tria igiᷓ aĩa dꝫ reddere carni. vicꝫ ſuſtẽ/
tationẽ. caſtigationẽ ꝛ exercitationẽ ſeu la/
boꝛẽ. Suſtentari em̃ dꝫ. ne deficiat. delici
ari nõ dꝫ. ne inſoleſcat. vñ Grego. omel. vij
ſcde partꝭ ſuꝑ Ezech. dicit. In h̃ mũdo cũ
nr̃is temptatõibꝫ naſcimur. ꝛ caro nobꝭ ali
q̃n adiutrix ẽ in bono oꝑe. aliq̃n aũt ſedu/
ctrix in malo. Si ḡ plus ei q̃ꝫ debemus tri
buimꝰ. hoſtẽ nutrimꝰ. Et ſi neceſſitati eius
q̃ debemꝰ nõ reddimꝰ. ciuẽ necamꝰ. Sati/
anda ẽ itaqꝫ caro. ſꝫ ad h̃ vt nos in bono o/
pere ſuſtẽtet. Nã q̃ſqꝭ ei tantũ tribuit vt ſu
perbiat. ſatiari penitꝰ ignoꝛat. Hec ille. De
h̃ Seneca epˀla. xlix. Fateoꝛ inſitã nobꝭ no
ſtre carnis caritatẽ. fateoꝛ nos h̃ ipiꝰ tutelã
Nõ nego indulgendũ illi. ſuiendũ aũt ne/
go. vñ gerere nos debemꝰ nõ tanq̃ꝫ ꝓpt coꝛ
pus viuere debeamꝰ. ſꝫ tanq̃ꝫ nõ poſſimꝰ
ſine coꝛpe Et ſequiᷓ. Inhoneſtũ eſt inq̃t et
vile cui coꝛpꝰ eſt nimis carũ. Caro igiᷓ ſu/
ſtentari dꝫ nõ impinguari. ne ꝯtra ſpm̃ fiat
hoſtis. iuxta metricũ. Si bñ ſum paſta di
cit caro nõ ero caſta. Et alter poeta. O mi/
hi cara caro. rõni ꝯſona raro. Dũ tibi młta
paro fercula litt ꝰ aro Scdo carni debemꝰ
caſtigationẽ ꝑ abſtinẽtias vigilias ꝛ afflicti
ones rõnabiles. j. Coꝛ. ix. Caſtigo coꝛpꝰ
meũ ꝛ in ſuituteẽ redigo. Eſt em̃ caro ſicut
equus laſciuꝰ ꝓpter nimiã p̃bendã. q̃ dñm
ꝓijcit in lutũ Vñ Greg. ſuꝑ illud Iob. xxx
Verſa ẽ in luctuꝫ cithara mea. Sic ſi coꝛ/
da in cithara minus tenditur non ſonat.
Si amplius raucum ſonat. Sic ergo ho
mo dꝫ moderate carnẽ caſtigare vt nõ ſuꝑ
biat. ꝛ tñ ad officiũ rectitudinis in oꝑatiõe
ſubſiſtat. Tertio debemꝰ carni nr̃e exerci/
tationẽ ſeu laboꝛẽ. nõ ociũ ſeu vacationeꝫ.
De iſto loquiᷓ Seneca epˀla. viij. Nullꝰ em̃
ꝑ ociũ diues erit. partẽ noctiũ ſtudijs ven/
dico. nõ vaco ſomno ſed ſuccũbo. ꝛ oculos
vigilia fatigatos cadẽteſqꝫ in oꝑe detineo.
Ecce laboꝛ pagani hoĩs ꝓ laude trãſitoꝛia.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Et vbi xp̄iani p laude et̄na. Et Hiero. dic
Semp aliq̄d opis facito vt te diabol⁹ in/
ueniat occupatū. Nō em̄ facile capit̄ a dia/
bolo q̄ bono occupat̄ exercitio. vn̄. Ociū ꝛ
voluptas ſunt arma hoſtis antiq̄ ad miſe/
ras aīas capiēdas. de renūciatiōe. Niſi cū
ꝓdē Multa em̄ mala docuit ocioſitas. vn̄ dꝛ
Ecci. xxxiij. ¶ E ¶ Nō ſolū aūt dʒ aīa red
dere ea q̄ tenet̄ corpori. ſed etiā dʒ reddere
aliq̄ ſibiipi. Tria aūt aīa dʒ ſibiipi reddere
Prio pcōꝝ attributōꝫ Ozee. xiij. Perditō
tua ex te iſrl'. tm̄ mō ex me auxiliū tuū. No/
tāter dicit ꝑditio tua ex te. qꝛ hō non hʒ q̄d
imputet deo cū peccat. vn̄ pꝫ ꝙ ꝗuiter pec
cāt q̄ ſe de pctis excuſant. iā ꝑ dei opatōeꝫ.
iam per dei permiſſionem. iam per dei di/
ſpenſationē. iam per gratiā deficientē. iā ꝑ
dei ꝓuidentiā In q̄bꝫ oībꝫ multū cōmouēt
deum. cū h̄ dicat̄. qꝛ ꝑditio tua ex te. i. tota
lis cā peccati tui ē ex teipo hoīe. ꝛ ex libero
arbitrio. Ex his verificat̄ illud Pſ. xx. vbi
dicit de talibꝫ ad deū. Qm̄ declinauerūt in
te mala. in te ſcꝫ O dn̄e volētes ſe iuſtifica/
re. ſicut expōit Inno. Et h̄ ipi faciūt mltis
modis. Prio em̄ excuſant ſe per dei opati
onē. Sic fec adā Gen̄. iij. Mulier quā de
diſti mihi in ſociā. Dicūt em̄. q̄re fecit nos
deus vt poſſem⁹ peccare. Sꝫ ꝯſiderare de
berēt. ꝙ dn̄s fecit tales vt poſſent non pec
care ſi vellēt. ſaltē mortalit̄. Naꝫ ſicut dicit
Inno. iiij. ſup dicto v̄bo ꝑs. In arbitrio il
loꝝ eſt peccare vel nō Ecci. xv. Apposui tibi
aquā ꝛ ignē. vt ad q̄d volueris porrigas ma/
nū tuā. Scdo excuſant ſe ꝑ dei ꝑmiſſionē.
dicūt em̄ ꝙ dn̄s ꝑmiſit eos cadere in pctm̄
Sed ꝯſiderare deberēt ꝙ ipi renuūt auxi
liū dn̄i dicētis Prouer. j. Extendi manuꝫ
meā ſcꝫ ad iuuādū. ꝛ nō fuit qui aſpiceret.
Tertio excuſant ſe per dei diſpenſationē.
Dicūt em̄ ꝙ dn̄s permiſit eos ſcadere vt for
tiores reſurgerēt vt ſic appareret diua mi/
ſericordia ꝛ grā in redimēdo Cōtra q̄s ad
Roma. vj. dꝛ. Permanebim⁹ in pctō vt grā
abundet. Abſit. Itē ad Rom̄. iij. Si iniq̄/
tas nr̄a iuſticiā dei cōmēdat. q̄d dicemus.
Nunq̄d iniqu⁹ eſt de⁹ q̄ infert irā. Scdm
hoīem dico. Abſit Quarto ſe excuſant per
grām deficientē. Dicūt em̄ ſe peccare. eo ꝙ
dn̄s nō dat eis grām ſuā. ſm illud Ro. ix.
Nō eſt volentis neqꝫ currētis. ſꝫ dei miſerā
tis. Sed iſti ꝯſiderare deberēt ꝙ ipi deſūt
grē dei. ꝛ nō grā eis q̄ ſemp ꝑſto ē Heb. xij.

Vn̄ dꝛ. j. Pe. j. Eſtote parati accipe eā q̄ vo
bis offert̄ grām. Quito excuſant ſe per dei
ꝓuidentiā. Dicunt em̄ ꝙ dn̄s ita ꝓuidit vt
peccarēt. Sed ꝯſiderare deberēt ꝙ ꝓuidē
tia dei nō infert neceſſitatē rebꝫ. ſic nec me/
moria ꝑterite rei infert neceſſitatē vt ꝓpter
illā mēoriā ꝯtigiſſe ſit neceſſariuꝫ. Ita licet
dn̄s ꝓuiderit q̄d facturi ſunt. tn̄ in volūta/
te coꝝ ē peccare ꝛ nō peccare Ezech. ij. Si
forte vel ipi audiāt. ꝛ ſi forte q̄eſcāt. ¶ Se
cundo dʒ aīa ſibiipi miſcdiaꝫ ꝛ cōpaſſiōeꝫ
Iuxta illō Ecci. xxx. Miſerere aīe tue pla
cens deo. Notant̄ dicit Miſerere aīe tue.
Prius em̄ miſerendū ē aīe q̄ꝫ corpi. Et idō
nō dicit Miſerere corpori. qꝛ naturalit̄ q̄li
bet miſeret̄ corpi. vn̄ nō indiget p̄cepto de
miſcdia corpis Iuxta illud Carnē ſuaꝫ ne
mo vnq̄ꝫ odio habuit. Et ꝙ dicit aīme tue.
vult dicere ꝙ ꝓus hō dʒ aīe ſue miſereri et
poſtea proximi. qꝛ Ecci. xiiij. dꝛ. Qui ſibi ne/
quā cui bon⁹. ¶ Tertio dʒ hō aīe ſue cuſto
diā ſollicitā, Prouer. iiij. Omi cuſtodia ſer
ua cor tuū. qꝛ ex ipo vita ꝓcedit. Laudabi
lis ḡ debitor q̄ reddit deo iſta duo. corpus
ſcꝫ ꝛ aīam. Iſte pt cantare illud q̄d cantat̄
in obſequijs. mō reddo tibi creatori aīam
tuā. Iſta ſūt duo minuta q̄ vidua paupcu
la miſit in gaſophilaciū Lu. xxj. ꝛ duo de/
narij q̄s ſamaritanus reliq̄t ſtabulario ad
curādū vulneratū Lu. x. Sꝫ de multis ecō
tra veꝝ ē illud Pſ. xxxvj. Mutuabit̄ pctōꝛ
ꝛ nō ſoluet. Expōit Innocē. Mutuabit̄ a
deo duo minuta. ſ. corp⁹ ꝛ aīam ꝛ nō ſoluet
deo. qꝛ tradet diabolo tā corp⁹ q̄ꝫ aīaꝫ pec/
cator Se. xiiij. Da mihi aīas. cetā tolle tibi.

Dixi tertio ꝙ in ꝓ. ꝑmiſ. ¶ F
āmonet̄ hō de debito
rū ſui eq̄lis Cū dꝛ. debes. Eq̄lis aūt hoīs
eſt proxim⁹ ſu⁹. Cui dʒ hō tria. ſ. dilectioneꝫ.
inſtructōem ꝛ ſupportatōeꝫ. Dilctōeꝫ dēm⁹
oībꝫ. iuxta illud Ro. xiij. Nemi q̄cq̄ꝫ debea
tis niſi vt inuicē diligatis. vbi dic glo. Que
dā debita ſic reddūt̄ ꝙ āpli⁹ nō debent̄. ſic
pecūia. gnū. vinū ꝛ cetā tpalia. ſꝫ caritas q̄
oībꝫ ē debita ita ſoluit̄ ꝙ ſoluta oībꝫ debet̄
Nullū ei tpꝰ ē q̄ affectu nō ſit maior ipēdē
da Ipa ei ſola ē q̄ rddita ſp retiet debitorē
nec cū reddit̄ amittit̄. ſꝫ poti⁹ reddēdo mlt
tiplicat̄. ꝛ tātomagis acq̄rit̄. q̄ntomagis red/
dit̄. Ex q̄ pꝫ ꝙ Aplꝰs iſtud debitū valde
pōderat. Acſi em̄ ſic diceret. cetā debita ſic
ſoluite vt āpli⁹ nemi q̄cq̄ꝫ debeatis. caritatē

aūt ſic ſoluitē vt eā ſemp̄ debeat̄. ſic expõit
Simon de cremona. Vñ dic̄ Aug. i epl'a
lxxvij. ad Seuerū epm̄. Caritas q̄nto pl⁹
īpendit̄ tāto pl⁹ debet̄. ⁊ nos tāto mag̃ eā
debem⁹ q̄nto magis impēdimus. Cuius
nos perpetuos debitores oñdit apl's di.
Nemī q̄cq̄ʒ deātis niſi vt īuicē diligat̄. Et
idē ī epl'a. ij. ad Celeſtinū di. Semp̄ de/
beo caritatē. q̄ ſola reddita ſp̄ detinet debi
torē. Reddit̄ em̄ cū īpēdit̄. debet̄ ēt ſi reddi
ta fuerit. q̄ʒ nullū tp̄s ē q̄n ipendēda ñ ſit.
Hec ille. Qualit̄ āt hõ tenet̄ opa dilectõis
⁊ ſalut̄ ex caritate impēdere oñdit Greg. i
q̄dā omel'. de talēto. di. Hñs intellectū. cu/
ret oīno ne taceat. hñs rex affluētiā oīno ñ
torpeſcat. hñs artē q̄ regit̄. vſus illi⁹ cū p̄xi
mo partiat̄. hñs loq̄ndi locū apud diuitē p
paupib⁹ intercedat. Talēti noīe cuilibʒ re
putabit̄. etiā minimū q̄d accepit. Hec Greg.
O felix debitū q̄d impēſuʒ ⁊ redditū ñ mi/
nuit̄. ſʒ milleſies dilatat̄. ¶ Scd̄o p̄tis dʒ
hõ inſtructõem. ſicut dic̄ ap̄lus de ſe Ro. j.
Grecis ⁊ barbar̄ ſapiētib⁹ ⁊ inſipiētib⁹ de
bitor ſum. Vñ dic̄ ⁊ inſipiētib⁹. ɔ̄ illos q̄ no
lūt p̄dicare niſi corā magr̄ib⁹ ⁊ ſapiētib⁹ h⁹
ſeculi. Sʒ ecõtra xp̄s p̄dicauit oīb⁹ indiffe
rent̄. q̄ʒ ſedēs de nauicula docebat turbaſ
id eſt. populares ⁊ ſimplices. Sepi⁹ etiā p̄
dicauit tm̄ apl'is. ⁊ ſel' p̄dicauit ſoli mulieri
ſamaritane. vt dʒ Joh. iiij. ¶ Tertio dʒ hõ
p̄rio ſupportatõeʒ. Nec īmerito. Si em̄ h̄
faciūt bruta multo mag̃ hoīes. Nā de cer
uis dic̄ Iſi. li. xij. c. j. ethimo. q̄ cū flumina
trāſuadāt. capita ſua clunib⁹ ſeu poſteriori
b⁹ p̄cedētiū eos īponūt. ſibiq̄ʒ īuicē iſto mõ
famulant̄. ita q̄ q̄i nullū põder̄ laborē ſen
tiūt. Cõſilī mõ deberet eē in oī ſtatu ⁊ ɔgre
gatiõe. q̄ p̄uectiores ⁊ fortiores fuerint. in
firmor̄ defect⁹ ⁊ ībecillitates ſuſtinere de/
berēt. Ro. xv. Debem⁹ āt nos firmiores im
becillitates infirmorū ſuſtinere. Sed vbi
pñt hec diſcerni. cū oēſ hodie nec p̄pria one
ra ferre volūt. ſʒ vnuſq̄ſq̄ʒ p̄ut p̄t ſubterfu/
git ⁊ euadit laborē officij ſui ſic mal⁹ merce
narius. Nõ mir̄ ḡ q̄ aliena onera non tan/
gūt. q̄ etiā p̄pria reijciūt vbi pñt. Sʒ nos ñ
ſic. q̄n port⁹ alter alteri⁹ onera portātes ad
impleam⁹ legē xp̄i. vt tādē p̄ hmõi onerib⁹
mereamur requiē ſempit̄nā. Quā no. ⁊c̄.

¶ Dominica. XXII. poſt trinitatis. II.
¶ Sermo CXXVII.

Erue nequā om
ne debitū dimiſi tibi q̄m roga/
ſti me. Math. xviij. Sicut dic̄
Criſ. ſup̄ Math. Nihil ita aſſi'lat hominē
deo ſic̄ iniuſta faciētib⁹ ig̃ſcere. Et iõ ſcti vi
ri q̄ meruerunt remiſſionē pctõr̄ p̄prior̄ a
deo. marie p̄ dimiſſiõem fr̄ne īiurie legunt̄
obtinuiſſe. Sic em̄ dd̄ dimiſſuʒ ē homici/
diū ⁊ adulteriū. ij. Re. xij. Quia vt de eo dr̄.
ip̄e illi viro peſſimo ⁊ iracūdo q̄ dicebat̄ ſe/
mei ſibi maledicēti īiuriaʒ dimiſit. vt hr̄. ij.
Reg. xix. Silr̄ legit̄ q̄ ip̄e nabal ɔuiciantē
⁊ maledicentē ſibi. ad petitiõeʒ abigail vxo
ris ei⁹ impunitū dimiſit. j. Reg. xxv. Vñ p̄
firma regl'a dicit dñs Math. vj. Si nõ di
miſerit̄ hoīb⁹ pctā eor̄. nec p̄r vr̄ dimittet
vob̄ pctā. Ad q̄d ſignificādū ip̄e nos ſic o/
rare docuit. cuʒ dixit. Sic em̄ orabit̄. P̄r
nr̄ ⁊c̄. Et ſeq̄tur. dimitte no. de. n. ⁊c̄. vbi di
cit Criſ. q̄ de⁹ ex ſua pietate ⁊ mīa iudiciū
ſue retributõis voluit ponere ī nr̄a p̄tāte.
vt ſi nos voluerim⁹ remittere. remittet no
bis. Et ecõuerſo. Et ob h̄ dicit Ciprian⁹.
Nulla tibi ē excuſatio ī die iudicij. cū ſm̄ p̄/
priā tuā ſn̄iaʒ iudicer̄. ⁊ q̄d alijs feceris tu/
ip̄e patier̄. Iſtõ bñ patuit ī iſto ſuo neq̄m.
q̄ p̄ eo q̄ noluit dimittere ɔſuo ſuo īiuriaʒ
modicā. cū tñ ei dimiſſa fuiſſʒ mag̃. ⁊ cū ille
magnā mīaʒ fuiſſʒ ɔſecut⁹. p̄rio noluit etiā
mīmā exhibere. Jõq̄ʒ ei iudiciū ſine mīa fa
ctū ē. vt hr̄ Jac. j. Qua ei mēſura mēſus eſt
eadē remēſuʒ ē ei Lu. vj. Merito igit̄ audi
re meruit ṽbū increpatoriū a dño. dicēte ſi
bi. Serue nequā om. de. di. ⁊c̄. In q̄b⁹ ṽbiſ
tria tāgūt̄. P̄rio nāq̄ʒ obiurgat̄ hũane cru/
delitat̄ iniq̄tas. cū dr̄. ſue neq̄m. Scd̄o cõ
mēdat̄ diuine mi̇ſatõis liberalitas. cū ſubdi
tur. oīne deb. di. tibi. Tertio oñdit̄ deuote
orõnis vtilitas. cū addit̄. q̄m roga. me. ¶ A

Dixi primo q̄ in ṽ. p̄. obiurga
tur hũane crude/
litat̄ iniq̄tas cū dr̄. Serue neq̄m. Merito
em̄ iſte obiurgat̄ p̄ ſua neq̄cia. Nequā ei dr̄
q̄i nõ equ⁹. i. ñ rect⁹ vl' ñ iuſt⁹ erga deū ⁊ p̄/
ximū. Vere āt iſte ñ erat rect⁹ nec iuſt⁹ erga
deū. q̄ʒ ei⁹ pietatē ɔtēpſit p̄ q̄m tñ remiſſio
nē debitor̄ obtinuerat. Vñ mag̃ īiuſticia
fuit q̄ pauca dimittere noluit cui mľta fue
rūt dimiſſa. Erga p̄xim ēt fuit īiuſt⁹. q̄ʒ in/
iuſtū ē p̄xio ñ dare locū venie ſpe ſatiſfacti
onis ad quā ſe h̄ offerebat cõſu⁹. di. Pati/

entiā habe ī me ꝛ oīa reddā tibi. Pro q̄ sciē
dū ꝙ q̄nq; genera ſuoꝝ legim⁹ ī euā. q̄ꝝ ſo
lū vnū ē deo fidele. Prim⁹ ſu⁹ ē. de q̄ dꝛ lu.
xij. Seru⁹ q̄ nō cognit volūtatē dn̄i ſui va
pulabit plag̃ paucis. Et ſm Ly. p hūc ſer
uū ſignificaṫ ſtat⁹ ſubditoꝝ. q̄ vt ī pl'ibꝫ ſūt
illiterati. q̄ min⁹ puniēṫ. qꝛ t'les peccāt p igͫ
rantiā q̄ diminuit penā. niſi fuerit affecta
ta. ſic aliq̄s vult igr̄are id q̄d teneṫ facere l'
vitare. vt licēti⁹ peccet. Et mag̃ ei libidine
ſeu volūtate peccandi puenit ꝙ aliq̄s vult
igr̄are illud c⁹ ſcīa poſſet eū a pctō ipedire
vel retrahere. vn̄ in pſona taliū dꝛ Job. xxj.
Qui dixerūt deo. Recede a nob. ſciaꝫ viaꝝ
tu. nolum⁹. Hec Ly. Et notāt dixi ꝙ igrā
tia diminuit penā. nō āt oīno liberat a pe
na. Nā tal' igrātia q̄ n̄ eſt affectata liberat a
tāto ſꝫ n̄ a toto. Si āt fuerit affectata. tūc ī
nullo excuſat. ſꝫ ē ſpeciale pctm̄. ſm Tho.
ij. ij. q. lxxvij. Ex q̄ ptꝫ q̄ꝫ piculoſuꝫ ē hoī vi
tare ſmōes doctoꝝ ꝛ alioꝝ pitoꝝ. Sil'r vi
tare coꝝ ꝯſilia vel ꝯfeſſiōes aut collatiōes
in q̄bꝫ hō poſſꝫ inſtrui de ꝟuitare pctōꝝ de
circūſtātijs ꝛ alijs ſaluti neceſſarijs. q̄bꝫ co
gnitis poſſit euitare pctm̄. Ponūt aūt do
ctores duplicē igrātiā. ſ. iuris ꝛ facti. Igrā
tia iuris ē vt ſi q̄s neſcit furtū eē pctm̄ mor
tale. vel ſi neſcit fornicationē ſimplicē eſſe
mortale. vl' neſcit ꝙ laborare diebꝫ feſtiuis
eſt mortale pctm̄. vl' in eis iebriari l' vanas
choreas exercere. oīa iſta neminē excuſant
a pctō. qꝛ oēs teneṅṫ ſcire cōiter q̄ ſūt fidei
ꝛ vniuerſalia iurꝭ pcepta. Singul'i āt ea q̄
ad coꝝ ſtatū vl' officiū ſpectāt. Et h̄ dico. ſi
pt ſcire. qꝛ ſi n̄ poſſet ſcire nec vincere illā
igrantiā. ſic infantes ꝛ amētes ſeu furioſi a
natiuitate. iſti excuſanṫ a toto. Sil'r ſi q̄s ꝯſu
luit pitos de aliq̄ dubio. a q̄bꝫ alit' informa
tus ē q̄ꝫ vitas ſe h̄ret. excuſaṫ p talē igran
tiā. eꝫ q̄ fecit q̄d potuit. Si q̄s āt culpa ſua
ex ope licito. ſ. ꝓpter m'tas vigilias. abſtinē
tias. ſtudia. incidat ī amētiā. tūc igrātia ex
cuſat eū a toto. eo ꝙ ſeruorꝭ exceſſus venia
le pctm̄ fuit. Si āt icidit in talē amētiā cul
pa ſua ex ope illicito. vt ex ebrietate. luxu
ria ꝛ alijs tūc n̄ excuſaṫ a toto ſꝫ a tanto. ar
gumētū di. l. Sepe. xv. q. j. §. Sed h̄. Qui
dā tn̄ dicūt ꝙ pctm̄ ſeq̄ns excuſaṫ a toto ſi
nullū habuerit vſuꝫ rōis. Et h̄ veꝝ⁹. xv. q. j.
Aliq̄s. Ignorātia āt facti vt ſi quis neſcit
hanc rē quā accepit eē alienā ſꝫ eſtimat eſſe
ſuā. Et talis ſepe excuſat. vt dꝛ de regul' iu
ris. Igrantia li. vj. Et tm̄ de iſta igrantia.
¶ Sc̄dm gen⁹ ſuoꝝ ē ſciens. ſꝫ inobediēs
De q̄ etiā Lu. xij. dꝛ. Seru⁹ ſciēs volūtatē
dn̄i vapulabit plag̃ m'tis. Tales ſui ſunt
mali xpiani q̄ ſciētes volūtatē dei. ꝛ ꝯtinue
audiētes p̄dicari de opibꝫ mīe. iuſticie ꝛc̄. ni
bilomin⁹ n̄ curāt facere. Et hi ḡui⁹ peccāt
q̄ꝫ pagani. vt oſ̄ſum ē in pcedēti ſmōe. Nā
dicit apl's. Scienti bonū ꝛ nō facienti. pctm̄
eſt illi. Refert Hiero. in vitiſpatrū. ꝙ Ma
chari⁹ heremita iueniēs caput mortui cu
iuſdā ī heremo. q̄ſiuit cui⁹ eēt. Nō r̄ndit. qꝛ
caput Athile pagani. q̄ſiuitq; deinde an eſ
ſent aliq̄ aīe pfundiores ī inferno q̄ꝫ aīe pa
ganoꝝ. Ad q̄d r̄ndit ꝙ aīe xpianoꝝ. Et cuꝫ
q̄reret q̄ntū pfundi⁹ eēnt. r̄ndit. Sic celū
diſtat a terra. ſic ipe a nob. pfundi⁹ in infer
no. Special'r tn̄ iſte ſuus ſciēs ſꝫ negligēs
ſignificat platos ſm Ly. q̄ ſciūt. l' ad min⁹
debēt ſcire ſc̄pturas ſacras. in q̄bꝫ volūtas
dn̄i exp̄mit̃. Et iſte ſu⁹ nō faciēs. multū pu
nieṫ. qꝛ tal' nō peccat p igrātiam ſꝫ ex certa
malicia. Hec Ly. Vn̄ dic̄ Greg. Ubi ma
ius ē donū ſcie. trāſgreſſor maiori ſubiacet
culpe. Ex q̄ infero ꝙ bō doct⁹ in ſacra ſcri
ptura ḡui⁹ peccat q̄ꝫ vetula exiſtēs ī carita
te a q̄ cadit p pctm̄. Iſtud ē dictū Guilhel
mi altiſiodoreṅ ſup. j. ſen. li. ij. c. xxix. Vn̄ li
cet vetula etiā hēat ſciāꝫ. qꝛ donū. ſſ. ꝛ m'to
clariorē q̄ꝫ iſte doct⁹. tn̄ iſte doct⁹ hꝫ abun
dātiorē. ꝛ pl'a ſcit diſcernere ꝛ ꝯferre nocu
mētū pcti ꝛ iō mag̃ peccat. Hec ille. Ter
tius ē ſu⁹ piger. de q̄ dꝛ Mat. xxv. Serue
male ꝛ piger. Et ſequit̃. Seruū iutilē pijci
te ī tenebras exteri. Et dꝛ h̄ de ſuo q̄ nihil
lucrat⁹ ē de talēto ſibi tradito. Per talentū
itelligūṫ bona fortune. nature ꝛ gr̄e. vt di
uitie. fortitudo ꝛ ſcīa ꝛc̄. de q̄bꝫ vult deus a
nob lucꝝ h̄re. Q ſi iſtū ſuū dānauit. qꝛ n̄ ē
lucrat⁹ de pecūia dn̄i. q̄ tn̄ pecuniā integre
reſtituit. Quāto mag̃ ille dānabiṫ q̄ nō ſo
lū n̄ lucraṫ ſꝫ etiā bōa dn̄i ſui inutiliter diſſi
pat. vt villic⁹ infamat⁹ Lu. xvj. Quart⁹ ſer
uus ē voluptuoſus. de q̄ Lu. xij. Si āt ſer
uus dixerit ī corde ſuo. Moraꝫ facict dn̄s
me⁹ ꝛ cepit pcutere ſuos ꝛ ancillas. ꝛ ede
re ꝛ bibere ꝛ inebriari. veniet dn̄s ſui illi⁹ ī
die q̄ nō ſperat. ꝛ hora q̄ neſcit. ꝛ diuidet eū
parteq; ei⁹ ponet cū hypocritis. Et eandē
ſniam ponit dn̄s Mat. xxiiij. Qd exponit
Gorra de plato voluptuoſo ꝛ ſcādaliſante
ſubditos v̄bo ꝛ exēplo. q̄s diciṫ percutere.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Et talē dn̄s mutiplicit puniet. Prio qꝛ di/
uidet eū.ſ.a ꝯſortio bonoꝝ. Mala diuiſio
vbi diabolo dabiṫ aīa.corp⁹ vermibꝰ.pecu
nia mūdo Scd̄o qꝛ aggregabit eū ꝯſortio
maloꝝ.qꝛ partē ei⁹ ponet cum hypocritꝭ.i.
aīam ꝛ corp⁹ cū dānatis. Generalr̄ āt pt in
telligi de q̄libet xp̄iano.quē nō decēt deli/
cie.qꝛ nō ē ſu⁹ maioꝛ dn̄o ſuo. Cū ḡ xp̄s ab
eis abſtinuit.igiṫ ꝛ xp̄ian⁹. Quint⁹ ſu⁹ eſt
ſu⁹ nequā.q̄ fuit crudel̄ in ꝯſuū ſuuʒ.de q̄
hic dr̄. Serue nequā. Pro q̄ ſciēdū q̄ dn̄s
nō loquiṫ de dimiſſiōe debitoꝝ pecūialiū.
ſʒ de dimiſſiōe iniuriaꝝ prioꝝ. Vn̄ Hen/
ric⁹ de vꝛmaria ī tractatu de orōne dn̄ica
dicit.q̄ p illa v̄ba Sicut ꝛ nos dimit.debi.
nr̄is.xp̄s docet nos furorꝭ ꝛ ire radices ex
pellere.ꝛ p ꝯn̄s ſm ip̄m nō loquiṫ h̄ de de/
bito iuſticie vl̄ pecūie quā q̄s pt iuſte ab ali
q̄ petere.ſm Aug.dū hō bēatvn̄ ſoluat. Lo
quiṫ ḡ h̄ de inimicicia ꝛ rancore quē ꝯcep/
mus ꝯ illū q̄ nos offendit. Et iſtud debitū
vult de⁹ vt dimittamus pc̄is nr̄is. vt dicit
Henri. vbi ſ. B Et p iſto lati⁹ intelli/
gēdo ē aduertēdū q̄ ſm Pe. de Tharātha
ſio ꝛ Henri. de vꝛmaria.tria ſequūṫ in leſi/
one q̄ q̄s lediṫ ab aliq̄.ideo tria ſūt ꝯſiderā
da. Prio rancoꝛ ī affectu ſeu in aīo offenſi.
vt qꝛ eū odio hʒ.et ei male cogitat. Scd̄o
ſignū rancorꝭ in affectu.ſ.in exterioꝛi ꝯuer
ſatiōe.vt qꝛ ſecū non ꝯuerſaṫ. Tertio actio
iurꝭ.i.repetitio rei ī iudicio. Inter ḡ tria ta
lis ē oꝛdo.qꝛ p̄mū.ſ.rancorē ꝛ odiū ex coꝛ/
de tenemur dimittere.etiā nō rogati. Et h̄
vult canō de pe.di.v. Fr̄es.vbi dr̄. Falſa ē
pn̄ia illi⁹ q̄ offenſus offendēti n̄ indulget.
Et p iſto ſūt ml̄ta iura.vt pʒ.xxiij.q.iiij. Cū
in lege.ꝛ.xj.q.iij. Int̄ v̄ba. Quia nō lʒ queʒ
odio h̄re etiā p momētū ocl̄i.iō ſtatī nō ro
gat⁹ hō dʒ dimittere ex coꝛde.h̄ eſt.vt non
h̄eat eū odio.nec cogitet ſibi mala.nec intē
dat ſe de eo vindicare iiuſte.publice vel oc/
culte.directe vl̄ indirecte. Et h̄ ē p̄ceptum
diuū h̄.q̄d dn̄s p̄cepit ſub pena carcerꝭ.vt
pʒ ī euāg. Vn̄ durāte tali odio ī coꝛde nul
lus pt v̄e penitere.qꝛ ei nihil dimittiṫ q̄ al/
teri n̄ dimittit.vt diċ finis euāge. Nā vt di
cit Henri.de vꝛmaria li.ix.de ꝑfctōe interi
orꝭ hoīs.c.ix. Tantū nob dimittit q̄ntum
nos aliis remiſerim⁹. Scd̄m v̄o.ſ.ſignum
rancorꝭ ī ꝯuerſatōe exterioꝛi n̄ teneṫ hō di
mittere.niſi rogat⁹ eēt pfect⁹. Sʒ tertiuʒ
ſcʒ actionē iiuriarū nō teneṫ hō dimittere

etiā rogat⁹.niſi ſatiſfactiōe h̄ita ab eo q̄ pt
ſatiſfacere. Si tn̄ eā dimitteret nō rogat⁹
eēt pfectus.qꝛ tollēti tunicā relinq̄ndu ʒ eſt
palliū.ꝛ pcutiēti vnā maxillā dʒ p̄beri alte/
ra.q̄ oīa loquunṫ de pfectꝭ Math.v.vn̄ di
ſtinguit Henri.de vꝛmaria ī tractā.de orō
ne dn̄ica int̄ pfectū ꝛ ipfectū.qꝛ pfectus dʒ
oēm offenſaʒ indulgere etiā n̄ petēti. imp/
fect⁹ āt nō teneṫ ſatiſfactionē debitā cōdo
nare. Ex his oīb⁹ p melioꝛi mēoꝛia ifero
plura documēta mēoꝛabilia. Primū q̄ hō
teneṫ ſtatim dimittere rancorē.etiā non ſa
tiſfaciēte reo nec petente.ſub pena dānatio
nis etne. Iſtud pʒ de pe.di.v.ca.vlti.et in
glo.xc.di. Si q̄s. Qui⁹ rō.qꝛ nullo tp̄e lici/
tū eſt aliquē odio h̄re Scd̄o iſero q̄ hō nō
teneṫ dimittere ſatiſfactionē.ſi tn̄ ſibi offer
tur.ꝛ ille eā nō vult accipe.pt ad h̄ p eccl̄iaʒ
cōpelli. Vn̄ dicit Canō.xc.di. Si q̄s ꝯtri/
ſtatus noluerit recōciliari fratri ſuo.ſatiſfa
ciente eo q̄ ꝯtriſtauit.acerrimiſ maceretur
inediis. Et glo.exponit.i.excōiceṫ vſq̄ duʒ
gratāti anīo ſatiſfactionē accipiat. Tertio
iſero q̄ actionē iiuriaꝝ nō teneṫ hō dimit/
tere.vt patʒ.xxiij.q.iiij. Si illic. Immo hn̄
facit q̄ dimiſſo rācoꝛe agit ī iudicio p iniu/
ria eo aīo ne crimīa maneāt impunita.xlv.
di. Qui emēdat.xxiij.q.v. De occidēdiſ. Nā
publice rei intereſt.i.multum pficit cōitati
ne crimīa remaneant impunita.xxiij.q.iiij.
Eſt iiuſta.xlv.di. Sʒ illud. Nec puniṫ hic
ſuus neq̄m.qꝛ ſatiſfactionē a ſuo exigebat
ſed qꝛ rancorē dimittere nolebat.ꝛ p iniu/
ria iiuſte vindicabat.ꝛ dilatōem ſolutiōis
nō ꝯcedebat. C Sed h̄ q̄riṫ finaliter.
Vtrū iiurie ſp̄ ſint patient̄ tolerāde etiā a
pfectis. Ad q̄d rn̄deo ſm Tho.ii.ii.q.cviii
q̄ iiurias nr̄as pſonales patient̄ tolerare
dēm⁹. Quia diċ glo.ſup illud Cāti.ii. Sic
liliū int̄ ſpinas. Nō fuit bon⁹ q̄ malos tole
rare n̄ potuit. Sʒ iiurias dei nequaq̄ de
bem⁹ tolerare.vt diċ Criſ.ſup Mat. Vn̄
helias fecit ignē deſcēdere ſup illos q̄ vene
rāt ad capiendū eū.iiij. Reg.i. Et helize⁹
maledixit puerꝭ eū irridētib⁹.iiij. Re.ii. Et
ſilueſter papa excōicauit eos q̄ eū miſerūt
in exiliū.vtʒ.xxiij.q.iiij. Huiſſari⁹. Q̄ ḡ dr̄
q̄ pcutiēti maxillā dʒ p̄beri altera.diċ Au/
g⁹.in li.de ſmone dn̄i ī mōte.q̄ hmōi p̄cce
pta intelligēda ſūt q̄ntū ad p̄pationeʒ ani/
mi.ꝛ mag̃ ad p̄pationē coꝛdis q̄ ad opus
q̄d fit ī apto. vt dicit Aug.in ep̄la de puero

Centurionis. ita vt ĩ ſecreto teneat ani pa
tiẽtia. ĩ manifeſto aũt illud fiat q̃d ei videt p/
deſſe q̃b bñ velle dẽm. vñ et dñs ſe pcuti
entẽ rephẽdit Joh. xviij. Et paulꝰ pcuſſus
in facie dixit. Percutiet te deꝰ paries deal/
bate Act. xxiij. Si autẽ pdeſt. tũc pcutiẽti
vnã maxillã dꝫ pberi altera. nec reſiſtẽduꝫ
malo. q2 p patiam pſecutores lucrati ſumꝰ
deo. Ex his ĩfero q̧ vbi ñ ẽ aliq̃ vtilitas ex
tali patiẽtia. bñ faciũt etiam pfecti ſi iniuri
as ſuas pſequũt in iudicio. Vñ dic̃ Lyra
ſup Math. xviij. c. q̧ lꝫ offenſa ſit remitten
da. nõ tñ iiuria ꝛ pena debita. vñ dic̃ ipſe. q̧
ſi ex remiſſiõe iiurie ꝛ pene debite ſeq̃ret p/
nitas ĩ eo cui remittit ad facilꝰ peccãdũ ñ
eẽt ei bonũ remittere. Silr ſi ex tali remiſ
ſione eẽt ſcãdalũ alioꝝ ꝛ obmiſſio iuſticie ꝛ
in ſiſilib caſib. Hec Ly. Patet ḡ q̧ ĩ tali ca
ſu vbi nlla ẽ vtilitas patiẽtie etiã pfectõ ſuf/
ficit pparatio ani. h̃ ẽ. vt in aĩo ſit pparatus
p chriſto adhuc maiorem iniuriam ſuſtine
re ſi opus eſſet. vt dicit Henricus de vrima
ria in tractatu dominice orationis.

¶ D ¶

Dixit ſecũdo q̧ in x. p. cõmen
dat diue miſera
tiõis liberalitas Cũ dr. Dme debituꝫ di/
miſi tibi. Et hec mag̃ liberalitas dimittere
x. milia talẽtoꝝ. Eſt aũt talẽtũ genus ponde
ris centũ viginti libraꝝ. p q̃d ſignificat in/
numerabilr multitudo delictoꝝ ↄtra decẽ
pcepta cõmiſſoꝝ. In duob̄ ḡ h̃ appet ma/
gna liberalitas di erga hoiem. vicꝫ ĩ mltitu
dine ꝛ magnitudie dimiſſoꝝ. Multitudo
q2 oĩe. Magnitudo q2 debitũ. Per q̃d ſi/
gnificat q̧ deꝰ dimittit hoĩ pctã mortalia.
q̃ ſunt mag̃ debita. ꝛ pctã venialia q̃ ſt mul
ta. Pctã mortalia ſũt mag̃ velut ḡuia põde
ra. Ps. Sicut onꝰ ḡue ḡuate ſunt ſup me.
Que aũt ſunt illa vtile eẽt ſcire. vt hõ ponde
raret ipoꝝ remiſſiõem. ꝛ cautioꝛ eẽt vitãdo
eoꝝ occaſionẽ. Sũt aũt pctã mortalia pmo
oẽs trãſgreſſiões pceptoꝝ dinoꝝ. q̃ h̃ intel
ligunt p decẽ milia talẽtoꝝ. Scdo illa oĩa
ſunt mortalia q̃ enũerat Apl's ad Roma. j.
ſcꝫ fornicatio. auaricia. inuidia. homicidiũ
ↄtentio. dolus. ſuſurratio. detractio. cõtu/
melia. ſupbia. maloꝝ inuẽtio. inobediẽtia
parentũ. Et q̧ ſint iſta mortalia. ptꝫ p h̃ q̃d
dicit ibidẽ. Qui talia agũt nõ effugiũt iudi
ciũ. ꝛ digni ſunt morte. Oĩa aũt iſta redu/
cunt ad decalogũ. ꝛ iõ intelligunt p decem
milia talenta. Multa q̃ꝫ alia enũerat apl's
ad Gal. v. cũ dicit. Manifeſta ſũt opa car
nis. q̃ ſũt fornicatio. ſ. in exteriori actu. imun
dicia ĩ cõſenſu. impudicicia ĩ geſtu. ſicut in
tactib ꝛ aliis. luxuria ĩ habitu. auaricia q̃ ẽ
idoloꝝ ſuitꝰ. veneficia. i. ↄfectio ꝛ ppinatio
veneni. inimicicie. i. inueterata odia. ex q̃b
oriunt veneficia. ↄtentiões in v̄bis. ex q̃b
naſcunt inimicicie. emulatiões in factꝭ. ire
id ẽ ſubita inceſio in affectu nocẽdi. rixe in
affectu nocẽdi qñ ſe ad inuicẽ pcutiũt. diſ/
ſenſiones ſciſmatũ. ſecte. h̃ eſt. hereſes. inui/
die de alienis bonis. homicidia de facto.
vel in aĩo. j. Joh. iiij. Qui odit frẽm ſuũ
homicida ẽ. Ebrietates. i. potationes aſſi/
due. q̃ ad ſupfluitatẽ in potu. Comeſatões
in cibo. de q̃b etiaꝫ hr Roma. j. Et de his
oĩb dicit apl's. Qui talia agũt regnum dei
nõ poſſidebũt. Et p h̃ ptꝫ q̧ ipa ſũt morta
lia. Alia aũt ſũt venialia q̃ enũerat Aug. xxv.
di. §. Criminis. dicẽs. Quotiẽs aliq̃s ĩ cibo
vl in potu plꝰ accepit q̃ꝫ nccẽ eſt ad minuta
pctã ptiere nouerit q̃tiẽs plꝰ loquit q̃ꝫ opor
tet plꝰ tacet q̃ꝫ expedit. q̃tiẽs paupeꝫ ipor/
tune petentẽ exaſpat. vl ſi ſanꝰ aliis ieiunã
tib prãdere voluerit. aut ſõno dedit tar/
diꝰ ad ecciam ſurgit. aut vxorẽ excepto de/
ſiderio filioꝝ cogſcit. q̃tiẽs ĩcarceratos tar
diꝰ req̃ſierit. l' ĩfirmos tardiꝰ viſitauerit. ſi
diſcordes ↄcordare ñ curauit. ſi plꝰ vxoreꝫ
filiũ vl ſuũ exaſpauit ſeu ĩcrepauit. aut cor
rexit. ſi fuit blãditꝰ. i. adulatꝰ alicui plus q̃ꝫ
expedit. ſi paupib eſuriẽtib nis delicatũ ci
bũ pparauerit. ſi ĩ eccia aut extra ecciaꝫ ioco
ſis fabulꝭ ꝛ iocoꝭ v̄b iſtiterit. ſi aliq̃d ĩcaute
iurat. q̃d pꝰ ea iplere ñ pt. l' cũ facilitate l' cũ
temeritate maledic̃. Hec Aug. Ecce q̃nta
debita hõ tenet dño. q̃ cũ ei dimittũt p iſta
oĩa mag̃ liberalitas dñi oſtẽdit. Propt q̃d
dñs ad oñdẽdũ magnã mie ſue libalitatẽ.
dic̃. Dme debitũ dimiſi ti. Et pꝫ ĩ h̃ abun/
dãtiſſima dñi libtas. q̃ maioꝛ ĩ hac vita ñ pt
ĩtelligi. ĩ h̃ q̧ dic̃. omẽ debi. di. ti. nllo penitꝰ
reſuato Nã aliq̃n ds remittit mortalia tñ
remanẽtib tñ vẽialib mltꝭ. vt dic̃ Tho. in
iiij. ſen. di. xvj. Aliq̃n dimittit vnũ vẽiale ſi/
ne aliis. lꝫ nũq̃ꝫ dimittat vẽiale ſine morta
li. nec vnũ mortale ſine alio. Et iõ mag̃ fit ꝛ
ſupabundãtiſſima miſatõis diue libalitas
qñ oĩa iſta hoĩ in hac vita dimittit. Unde
vere ꝛ pfecte beatꝰ eſt qui in hac vita audi/
re meruit Dme debitũ dimiſi tibi ꝛc. ¶ E

Dixi tertio ꝙ in h. p. oſtēdit̄ de/
uote orōnis vtilitas
Cū dr̄. Oīm̄ rogaſti me. Tripl'r hō liberat̄
a debito. Prīo p ſatiſfactōez debitā. ſicut p
ſolutiōez pecūie vl' ḱuicij l'alteri⁹ rei equa/
lētis. Scdo p recōpenſatiōem. vt cū p̄tis
dimittim⁹. vt nob dimittat deus. Tertio p
ꝙtationē. vt cū ſine oī ſatiſfactōe ſolutōnis
dimittit̄ hoi debitū ad ſolā nudā ei⁹ petiti
onē. Et iſta ē mag gr̄a. talit' fuit factū iſti ta
liter fit ꝛ hodie pctōri. cū ad ſolā deuotam
orōnē de⁹ remittit ei oīa pctā. Juxta illud
Ezech. xviij. Quacūqꝫ hora igemuerit pec
cator. om. iniq. ei⁹ ñ recor. Si g̃ ad ſolū ge
mitū dimittit pctā de⁹. mlt'o mag' ad orō/
nē. ¶ Sz di. h̄ eſt mirabile ꝙ de⁹ dimittit
pctā pctōri adhuc i ſtatu pcti exiſtēti ad ſo
lā petitionē. cū tñ dr̄ Joh. ix. de⁹ pctōres ñ
exaudit. Et Ecci. xij. dr̄. Altiſſim⁹ odio hꝫ
pctōres. Rñ. ſcḿ Tho. ij. ij. q. lxxxiij. ar. xvj.
ꝙ de⁹ nō exaudit pctōrē ſcḿ deſideriū pcti
q2 ſic orās plus peccat iuxta illud ps. Orō
ei⁹ fiat in pctm̄. Nō tūc fit qñ pctōr orat ali
ꝙd malū a deo. vt mortē inimici vel ſimilia
Sic etiā fur orās p deo vt nō ſuſpēdat̄ aut
ꝙ caute furet̄. ñ audiet̄. Sil'r adulter orās
vt nō dephēdat̄. ñ exaudiet̄. Quia dic̄ Cri
ſo. Neſcit diua pietas patrociniū dare ſce/
lerat'. Sz qñ pctōr orat ex deſiderio natu
re ꝙd ē bonū. tūc exaudit̄. Et lꝫ nō exaudi/
atur ex iuſticia. tñ ex mīa. ¶ Sz di. tñ ipoſ
ſibile ē aliquē ſine gr̄a placere deo. ꝛ opera
ei⁹ acceptari. ꝛ p ꝯñs nec ſatiſfacere. quō g̃
pctōr p̄t orare efficacit' ꝛ meritorie exiſtēs i
pctō ꝛ ſine gr̄a. Ad ꝙd rñdeo ſcḿ Bonāuē/
turā in. iiij. ſen. di. xxij. ꝙ verū ē h̄ ꝙ hō nō p̄t
placere ſine gr̄a nec p̄t exaudiri a dō ꝙ̄diu
nō hꝫ gr̄az. lꝫ p̄t ſe tñ p̄pare. etiā ſine carita
te ad hn̄dū caritatē ꝛ faciēdū ſatiſfactiōez.
Sz tūc h̄ ē dubiū. vtr̄ gr̄a diua det̄ neceſ/
ſario hoi ſe ꝙntū p̄t ad gr̄az p̄panti. Nōam
mō ei vidr̄ ꝙ nō. q2 gr̄a dat̄ g̃tis et libere ex
ſola mīa. Igit̄ ꝙntūcūqꝫ ſe hō diſponat ad
gr̄az. i libera dei volūtate ē dare ſibi gr̄am.
vñ dr̄ Hierē. xviij. Sic lutū i mãu figuli. ſic
nos i mãu dei. Sz lutū ñ accipit formā ex
ncc̄itate quā vult lꝫ quā lutifigul⁹ dat. Sz
in ꝯriū ē Aug. ſup illud Ro. v. Juſtificati p
fidē pacē hēam⁹. vbi dic̄. De⁹ recipit ꝯfugi
ētes ad ſe. alit' eēt iiq̄tas ſeu iiuſticia i eo. ꝙd
tñ nō ē dicēdū. Itē dic̄ dñs Apoc. iij. Ego
ſto ad oſtiū ꝛ pulſo. ſi qs mihi aperuerit. in

trabo ad eū. ꝛ cenabo cū eo. Sz iſte ꝙ diſ/
ponit ſe. faciēdo ꝙd i ſe ē apuit ſibi. g̃ intrat
neceſſario. Et patꝫ h̄ ſic. Quia iſto apiente
ſibi. aut itrat aut nō. Si nō itrat. g̃ fruſtra
pulſat. ꝙd nō ē dicēdū. Si itrat. g̃ gr̄az dat
Itē Anſel. in li. de caſu diaboli. c. iij. di. ꝙ il
la ē cā q̄re de⁹ nō dedit diabolo gr̄az. i. pſe/
uerātiā. q2 ipe noluit accipe. vñ nō iō nō ac
cepit diabol⁹ q2 de⁹ ñ dedit lꝫ iō de⁹ nō de
dit. q2 ipe nō accepit. Ergo ꝙcunqꝫ ſe p̄pat
vt accipiat. recipit neceſſario. Ad iſtā dubi
tationē dōm ſcḿ Hol. ſup li. Sap. xij. circa
pnci. ꝙ duplex ē ncc̄itas. ꝙdā ei ē ncc̄itas co
actōis ꝙ nll'o mō cadit i deū. Sz hñ neceſ
ſitas ifallibilitat' ex p̄miſſo ſuo et pacto ſi/
ue lege ſtatuta. Et hec nō eſt neceſſitas ab/
ſoluta. ſed neceſſitas conſeq̄ntie. vnde nō
ſtat cū lege ſtatuta ꝙ viator faciat ꝙd in ſe ē
diſponēdo ſe ad gr̄az. ꝙn hēat gr̄am. poſſet
tñ de⁹ legē mutare circa aliquā pſonā ſi vel
let. ꝛ tal' ꝙntūcūqꝫ ſe diſponeret nec hr̄et. q2
diſpoſitio hoīs nullā cauſalitatē hꝫ reſpe/
ctu gr̄e de neceſſitate. lꝫ tñ de ꝯgruo. q2 gr̄a
excedit oēm opationē naturalē. nec ē poſſi
bile ꝙ hō mereat̄ p ꝙdcūqꝫ bonū naturale
morale p̄mā gr̄am de cōdigno. Dñ g̃ dr̄ ꝙ
deus dat gr̄am g̃tis ꝛ libere ex mīa ſua. ve
rū ē p tanto. q2 talē legē miſericordit' ſtatu
it ꝛ obſuat. lꝫ ſtāte lege. neceſſario dat gr̄az
ncc̄itate ꝯñe. Sil'r ꝙuis ſum⁹ lutū reſpctū
dei. nō tñ ſilitudo curriti oib⁹. q2 nō ē pa/
ctū int' artificē ꝛ lutū ꝛ dato ꝙ foret. artifex
tñ poſſet frāgere pactū pacti lege manēte.
ꝙd nō p̄t de⁹ pacto ſuo manēte. nec lutū p̄t
aliꝙd apud artificē p̄mereri. nec ex cōgruo
nec ex ꝯdigno. Hec Hol. Ex ꝙ igit' tā pi⁹ ē
erga nos dñs ꝙ oib⁹ iuocātib⁹ ſe i veritate
oīa debita dimittit. nos deuoto mētis affe
ctu eū hodie iplorē⁹. vt nob dimittat debi
ta no. ſic̄ ꝛ nos dimit. deb. no. dimiſſiſqꝫ cul
pis det gr̄az ꝛ tandē glīaz. Ad quā nos ꝛc.

¶ Dñica. xxiij. poſt tri. I Ser cxxviij.

Cuius eſt imago

c ꝛ ſupſcriptio hec. Mat. xxij. In/
ter oīa q̄b⁹ de⁹ hoiem dignifica/
uit ꝛ nobilitauit. p̄cipuū ē excellens digni/
tas creatōis q̄ꝫ ſi hō attēderꝫ. mḡnā occaſi
onē hr̄e poſſet ad hñ agēdū. Sic eñ dicit
Iſi. li. j. de ſū. bo. c. xj. Dū de⁹ creaſſꝫ alia oīa
p̄t hoīez ſtatiȝ vt dixit fcā ſūt vt Ge. i. Creare
ꝯo hoīez ꝙdā ex tñ ꝯſiliȷ delibatōe volūtati.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN